

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Ifølge liste

Deres ref

Vår ref

Dato

20/2285-

4. februar 2021

Ny direktorats- og virksomhetsorganisering innenfor kunnskapssektoren

1. Nytt direktorat og nytt tjenesteleveranseorgan

Den sentrale forvaltningen for høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansefeltet under Kunnskapsdepartementet skal omorganiseres. Regjeringen har besluttet å etablere et direktorat for høyere utdanning og kompetanse og et tjenesteleveranseorgan for kunnskapssektoren.

- Kompetanse Norge, Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning (Diku) og deler av Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning slås sammen til et nytt direktorat fra 1. juli 2021. Direktoratet får også oppgaver fra Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen (NOKUT) og Norsk senter for forskningsdata AS (NSD), samt overtar tjenesten Universell ved NTNU.
- Units tjenesteleveranser relatert til IKT organiseres sammen med Uninett AS og deler av NSD i et nytt tjenesteleveranseorgan fra 1. januar 2022.

De virksomhetene som mottar dette brevet, vil bli omfattet av strukturendringene. Departementet vil i dette brevet orientere nærmere om beslutningene som er fattet, og hvordan disse skal følges opp av departementet og av virksomhetene det gjelder. Avslutningsvis gir departementet enkelte bestillinger til virksomhetene.

De nåværende virksomhetene, og styrene for de som har det, skal frem til de organisatoriske endringene finner sted, fortsette sin virksomhet og utføre oppgaver i henhold til tildelingsbrev for 2021.

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling
Avdeling for
fellestjenester og
strategiske
satsingsområder

Saksbehandler
Nina Ruth
Kristoffersen
22 24 77 25

2. Bakgrunn

Diku, Kompetanse Norge, NOKUT, NSD, Uninett, Unit og Universell har oppgaver overfor universitetene, høyskolene og fagskolene. For utdanningssektoren blir det mange virksomheter å forholde seg til, men også for de nevnte virksomhetene selv. I tillegg har flere av institusjonene omfattende forvaltningsoppgaver og skal være bidragsyttere til en kunnskapsbasert politikktutvikling både innenfor kompetansefeltet, høyere yrkesfaglig utdanning og høyere utdanning.

Rapporten *Kunnskapssektoren sett utenfra fra 2016* pekte blant annet på at apparatet for å styre og administrere høyskoler og universiteter både var krevende og lite effektivt. På bakgrunn av dette ble den sentrale forvaltningen under Kunnskapsdepartementet omorganisert i 2018.

Kunnskapsdepartementet har fått tilbakemeldinger om dagens organisering av den sentrale forvaltningen, blant annet gjennom arbeidet med den kommende meldingen til Stortinget om styringen av statlige universiteter og høyskoler, som viser at det er behov for å vurdere nye strukturelle endringer. Et tilbakevendende tema er at det er for mange overlappende oppgave- og ansvarsområder mellom virksomhetene. Dette har ført til et behov for betydelig samordning. I Meld. St. 14 (2019-2020) *Kompetansereformen – Lære hele livet* vises det eksempelvis til behovet for samordning av tilskuddsordninger innenfor kompetanspolitikken. Diku og Kompetanse Norge har flere delvis overlappende ordninger for fagskoler, universiteter og høyskoler.

Uklarhet i roller og oppgavefordeling mellom direktoratene, og at det er for mange direktorater, trekkes også frem i NIFUs undersøkelse av styringsinstrumenter og styringsaktører i universitets- og høyskolesektoren (NIFU 2020:25) og i Aune-utvalgets forslag om ny universitets- og høyskolelov (NOU 2020:3). NIFU-rapporten og Aune-utvalget peker spesielt på at NOKUTs to roller som både kunnskapsleverandør og myndighet for kvalitetssikring er en utfordring.

Tjenesteleveransesiden oppleves også som fragmentert, og det er behov for å samle oppgavene. Videre bør ikke tjenesteleveranser med leverandør-kundeforhold og myndighetsoppgaver ligge til samme virksomhet (Unit).

Dette viser, som også Kunnskapsdepartementet selv har erfart, at det er behov for å forbedre organiseringen og oppgavefordelingen i den sentrale forvaltningen under departementet. Derfor har regjeringen besluttet å etablere et direktorat for høyere utdanning og kompetanse og et tjenesteleveranseorgan.

3. Målet med strukturendringene

Norge trenger et forvaltningsapparat som bidrar til at vi kan lykkes med å løfte kompetansen i befolkningen og sikre et omstillingsdyktig samfunn. For å få til dette trenger vi et samlet og tydelig direktorat som ser høyere utdannings- og kompetansepolicyen i sammenheng og på tvers av fagskolene, universitetene og høyskolene. Det nye direktoratet skal rette seg mot å styrke studenter og voksnes kompetanse på alle utdanningsnivåer. Dette vil bidra til å videreutvikle fagskolesektoren, universiteter og høyskoler, og det kompetansepolicyområdet.

De digitale tjenesteleveransene til kunnskapssektoren skal også organiseres mer effektivt. En samordning av tjenesteleveransene skal gjøre det enklere å realisere felles strategier og mål, gi effektiv ressursbruk og på den måten gi bedre og mer sammenhengende tjenester for brukerne.

Ved å slå sammen direktorater, etablere et organ for tjenesteleveranser og ved å rendyrke NOKUT som tilsyns- og akkrediteringsorgan, legges det til rette for en tydeligere og enklere styring innenfor høyere utdanning og det kompetansepolicyområdet.

4. Nærmere om de tre virksomhetene

4.1 Nytt direktorat

Det nye direktoratet får navnet *Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse*, og etableres fra 1. juli 2021. Kompetanse Norge, Diku og deler av Unit slås sammen. Det sammenslåtte direktoratet får i tillegg oppgaver fra NOKUT som ikke er direkte tilknyttet tilsyns- og akkrediteringsoppgavene. Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) og Register over vitenskapelige publiseringskanaler (Kanalregisteret) flyttes fra NSD til direktoratet. Universells oppgaver flyttes fra NTNU til direktoratet.

Det nye direktoratet vil overta de samlede oppgavene som Diku og Kompetanse Norge har i dag. Direktoratet skal ha ansvar for forvaltningsoppgaver innenfor høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansepolicy. I tillegg skal direktoratet se kompetansepolicyen i sammenheng og på tvers av fagskolene, høyskolene og universitetene, og bidra til å styrke voksnes kompetanse på alle utdanningsnivåer.

Direktoratet får hovedkontor i Bergen og kontorsteder i Oslo, Tromsø og Trondheim.

4.2 Nytt tjenesteleveranseorgan

Units tjenesteleveranser relatert til IKT organiseres sammen med Uninett og øvrige deler av NSD (inkl. oppgaver med forskningsdata) fra 1. januar 2022. Hvorvidt tjenesteleveranseorganet etableres som et forvaltningsorgan eller aksjeselskap, er ikke

avklart. Inntil videre benyttes navnet *Tjenesteleveranseorganet*. Det vil ligge direkte under Kunnskapsdepartementet.

Det nye tjenesteleveranseorganet skal gi mer effektive digitale tjenester og vil ha et leverandør-kundeforhold til de virksomhetene det leverer tjenester til.

Tjenesteleveranseorganet vil ha hovedkontor i Trondheim, med kontorsteder i Bergen og Oslo.

4.3 NOKUT

NOKUT videreføres som et eget forvaltningsorgan under Kunnskapsdepartementet. Det vil bli beholdt som et selvstendig tilsyns- og akkrediteringsorgan, i tråd med de europeiske kravene til kvalitetssikringsorganer. Oppgaver som ikke er direkte tilknyttet tilsyns- og akkrediteringsoppgavene, flyttes fra NOKUT til direktoratet.

NOKUTs oppgaver og lovregulering utredes samlet våren 2021. Ingen oppgaver overføres fra NOKUT til det nye direktoratet ved etableringen 1. juli 2021. Forslag til endringer i universitets- og høyskoleloven om NOKUTs virksomhet og portefølje sendes på høring sommeren 2021. Hvilke oppgaver som skal overføres fra NOKUT til direktoratet, vil bli avklart i forbindelse med lovprosessen.

5. Ansatte og medbestemmelse

Det vil ikke gjennomføres oppsigelser i forbindelse med etableringen av de nye virksomhetene.

Vi vil legge til rette for god involvering av arbeidstakerorganisasjonene i prosessen, og de ansatte vil bli ivaretatt i henhold til lov og avtaleverk.

Kunnskapsdepartementet vil innkalle partene som er berørte av etableringen av det nye direktoratet, til et informasjonsmøte i løpet av kort tid. På møtet vil det bli gitt generell informasjon om departementets arbeid med omstillingen og om ivaretagelse av medbestemmelse, blant annet om inngåelse av medbestemmelsesavtale.

Tilsvarende vil departementet deretter kalle inn berørte parter i det nye tjenesteleveranseorganet.

6. Flytting og gevinstrealisering

I tråd med retningslinjene for lokalisering av statlige arbeidsplasser og tjenester, skal utflytting fra Oslo alltid vurderes ved strukturendringer. Regjeringen har bestemt at antall og andel ansatte i Oslo ikke skal øke. Noen oppgaver, funksjoner og arbeidsplasser flyttes ut av

Oslo i løpet av en femårsperiode. Når arbeidsplasser flyttes ut av Oslo, skal Tromsø i utgangspunktet prioriteres. Departementet vil legge til rette for at prosessene ved utflytting kan gjennomføres på en tillitsfull måte og blant annet kunne ses i sammenheng med naturlig avgang.

Det nye direktoratet får kontorer i Oslo, Trondheim og Tromsø foruten hovedkontor i Bergen. Med den nye porteføljen av oppgaver og plasseringen av hovedkontor, vil det, avhengig av hvordan direktoratet organiserer seg, kunne bli behov for noe flytting av oppgaver mellom kontorstedene.

Tjenesteleveranseorganet vil få kontorer i Bergen og Oslo, i tillegg til hovedkontor i Trondheim. Også her kan det, avhengig av organisering, være behov for noe flytting av oppgaver mellom kontorstedene.

Som for andre slike strukturendringer i staten, vil departementet sørge for en gevinstrealiseringsplan. Virksomhetene vil bli involvert i dette arbeidet.

7. Departementets organisering av arbeidet

Departementet har etablert et internt prosjekt som skal sørge for å gjennomføre regjeringens og Kunnskapsdepartementets beslutninger om å etablere ny direktorats- og virksomhetsstruktur innenfor høyere utdanning, høyere yrkesfaglig utdanning og kompetansepolitikk.

Departementsråd Petter Skarheim er prosjekteier. Prosjektet er delt inn i to delprosjekter, direktoratet og tjenesteleveranseorganet. Ekspedisjonssjef Eivind Heder er prosjektleder med ansvar for etableringen av direktoratet. Ekspedisjonssjef Knut Børve er prosjektleder med ansvar for etableringen av tjenesteleveranseorganet. Prosjektet har et sekretariat med medarbeidere fra Kunnskapsdepartementet. Sekretariatet ledes av fagdirektør Nina Ruth Kristoffersen. Dette skal sørge for planlegging, koordinering, saksbehandling og tilrettelegging for etablering av de nye virksomhetene.

Departementet har besluttet å engasjere en interimdirektør til å lede arbeidet blant virksomhetene med å etablere det nye direktoratet. Ekspedisjonssjef Anne Line Wold vil fra og med 4. februar 2021 midlertidig gå over i en stilling som spesialrådgiver med tittel interimdirektør frem til ny direktør er tiltrådt, men ikke utover 30. juni 2021. Wold vil som interimdirektør være tilsatt i Kunnskapsdepartementet. Hun vil samarbeide tett med virksomhetslederne om å forberede etableringen av direktoratet. Virksomhetene må bidra med ressurser til å støtte interimdirektørens arbeid. Virksomhetene vil ha en nøkkelrolle i samarbeidet med interimdirektøren og med departementets prosjekt.

8. NSD AS og Uninett AS

Departementet legger vekt på at eierstyringen av selskapene skjer i tråd med lovgivningen og statens prinsipper for godt eierskap. Eventuelle beslutninger som omfatter selskaper, vil bli truffet i generalforsamling. Departementet ser det imidlertid som hensiktsmessig at selskapene bidrar til å legge grunnlaget for eventuelle beslutninger og forbereder eventuelle endringer som planlegges gjennomført, og vil komme tilbake til dette.

9. Innhenting av informasjon

Vi ber om at Diku, Kompetanse Norge, Universell (NTNU) og Unit sender følgende informasjon til Kunnskapsdepartementet innen 15. februar. Materialet som oversendes må ikke inneholde sensitive personopplysninger.

- Personalreglement
- Eventuelle tilpasningsavtaler
- Dagens organisasjonskart, inkludert beskrivelse av enhetene, og dagens bemanningsplan
- Oversikt over hvilke tjenestemannsorganisasjoner som er representert i virksomheten (eventuelt på driftsenhetsnivå der omstilling kun gjelder driftsenheten)
- Hvem som skal være arbeidsgiverrepresentant for nåværende virksomhet
- Oversikt over ansatte: Tittel, stillingskode, fødselsmåned og -år, stillingsprosent, tilsettingsform (midlertidig/fast), hjemmel for midlertidige tilsetninger og tidspunkt for når de midlertidige arbeidsavtalene utløper
- Antall ansatte som har vært sykmeldt mer enn ett år, om det er ansatte dere vet slutter før årsskiftet på grunn av egen oppsigelse eller overgang til trygdeytelser/pensjon, samt en oversikt over innlånte/-leide ansatte med eventuelle opplysninger om kontraktens varighet.

Kunnskapsdepartementet vil ta initiativ til dialog med Unit og NSD om hvilke oppgaver som skal legges til direktoratet og hvilke som skal organiseres sammen med tjenesteleveranseorganet. Videre vil departementet gå i dialog med NOKUT om endringer i oppgaveporteføljen.

10. Prosessen frem mot etablering av direktoratet

Det vil bli utarbeidet en virksomhetsinstruks og tildelingsbrev for det nye direktoratet, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse.

Departementet vil raskt lyse ut stillingen som direktør for det nye direktoratet.

Fra 1. juli 2021 vil det være ansatt en direktør som øverste leder for direktoratet. Direktøren vil da ha arbeidsgiveransvar for den samlede virksomheten til direktoratet. Om ansatt

direktør ikke er på plass 1. juli, vil departementet konstituere en direktør frem til vedkommende kan tiltre. Hvordan det midlertidige organisasjonskartet skal se ut fra 1. juli 2021, avklares i samarbeid mellom interimdirektør, nåværende virksomhetsledere og departementet i forkant. Dette vil drøftes med de ansattes organisasjoner.

Medbestemmelsesavtalen vil gjelde frem til 1. juli 2021 dersom ikke partene i avtalen blir enige om noe annet. Medbestemmelse vil fra dette tidspunkt følge Hovedavtalen i staten (HA) på ordinær måte, og tilpasningsavtale for det nye direktoratet må inngås, jf. HA Del 1. Oppbyggingen av den nye organisasjonen vil deretter skje gradvis frem mot 1. januar 2022, og nytt organisasjonskart må fremforhandles mellom partene i det nye direktoratet, jf. HA § 19 nr. 2 bokstav a.

Dersom enkelte oppgaver praktisk ikke lar seg overføre til direktoratet innen 1. juli 2021, vil oppgavene i overgangsfasen kunne utføres etter særskilte avtaler mellom direktoratet og avgivende virksomhet.

Kunnskapsdepartementet vil i nær dialog med direktoratet avklare omtale av samfunnsoppdraget, målstruktur og styringsparametere frem mot ferdigstilling av Prop. 1 S (2021–2022) og departementets tildelingsbrev til direktoratet for 2022. I 2021 skal eksisterende mål for og oppgaver i Kompetanse Norge og Diku følges opp. Tilsvarende gjelder for Universell og oppgavene som overføres fra Unit og NSD.

Det nye direktoratet vil være bruttobudsjettet og uten styre. Av praktiske grunner vil det nye direktoratet derfor bli etablert med utgangspunkt i virksomheten Kompetanse Norge som allerede er bruttobudsjettet.

De berørte virksomhetene vil motta egne brev med nærmere informasjon om og føringer for arbeidet med å forberede omorganiseringen. Departementet er klar over at endringene vil kunne medføre omstillingskostnader, og vil i løpet av våren vurdere behov for ekstra midler.

11. Prosessen frem mot etablering av tjenesteleveranseorganet

Hvorvidt tjenesteleveranseorganet organiseres som aksjeselskap eller forvaltningsorgan, vil legge føringer for hvordan prosessen fram mot etableringen vil være.

Kunnskapsdepartementet tar sikte på en rask avklaring av dette spørsmålet og vil komme tilbake til berørte virksomheter med en mer detaljert beskrivelse av prosessen fram mot etablering etter dette.

Med hilsen

Petter Skarheim (e.f.)
departementsråd

Nina Ruth Kristoffersen
Fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Adresseliste

Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning	Postboks 1093	5809	BERGEN
Kompetanse Norge	Postboks 236 Sentrum	0103	OSLO
Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen	Postboks 578	1327	LYSAKER
Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet		7491	TRONDHEIM
NSD - Norsk senter for forskningsdata AS	Harald Hårfagres gate 29	5007	BERGEN
UNINETT AS	Postboks 4769 Sluppen	7465	TRONDHEIM
Unit - Direktoratet for IKT og fellestjenester i høyere utdanning og forskning	Abels gate 5A	7030	TRONDHEIM